

Plan van aanpak ondermijnende criminaliteit

Samen werken aan
een veiliger Arnhem
2022-2026

Colofon**Publicatie:**

gemeente Arnhem, december 2021

Vormgeving:

Soul design, Apeldoorn

Voorwoord

Om zeep helpen en verwoesten, dat ziet de ondermijner graag. De ondermijnende crimineel trekt kinderen mee de onderwereld in, helpt eerlijk ondernemerschap om zeep in winkelstraten en uitgaansgebieden en verwoest het vertrouwen in veilige buurten.

Drugscriminelen, mensenhandelaren en witwassers beogen een kwetsbare bovenwereld. In de ontregeling vinden zij de weg naar de schijn van legaliteit en dan gaat misdaad lonen. Ondertussen corrupteert zo onze rechtsstaat.

Wat staat ons dan te doen tegen deze vaak onzichtbare vijand? Het licht erop! Zodat iedereen kan aanschouwen hoe ondermijnende criminaliteit onder ons is en waar we het kunnen stoppen. Met de duidelijke boodschap: er is geen plaats voor jullie in een eerlijke samenleving; ons interventieteam komt in Arnhem een bedrijventerrein, een uitgaansgebied, buitengebied of andere locatie onder de loep nemen

En wij werpen barrières op tegen dienstverlening aan criminelen. We stoppen de mazen waar misbruik van wordt gemaakt; ondernemers en overheid maken wij weerbaar. In de keten van politie tot justitie betreft de gemeente een belangrijke rol. Opdat criminelen geen wortels kunnen schieten en eerlijke ondernemers kunnen floreren in een systeem waar nieuwe aanwas van ondermijnende criminaliteit uitblijft: door criminelen in de dop een loopbaan in de misdaad af te snijden en de weg te openen naar een veilig en productief leven.

In Arnhem moet iedereen zich thuis voelen. Behalve de ondermijner. Die moet onrust voelen. Omdat hij weet: in Arnhem organiseren we ons tegen ondermijnende criminaliteit. Niet alleen de gemeente, maar wij allen in ketens en netwerken. En niet alleen vandaag, maar elke dag: zodat eerlijkheid de winnaar is, en misdaad de eeuwige verliezer.

Ahmed Marcouch

Burgemeester van Arnhem

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	4
Hoofdstuk 1 – De aanpak van ondermijnende criminaliteit	5
1.1 Wat is ondermijnende criminaliteit?	5
1.2 Ondermijnende criminaliteit in Arnhem.....	5
1.3 Rolverdeling in de aanpak.....	6
Hoofdstuk 2 – Geprioriteerde fenomenen in Arnhem	8
2.1 Ondermijnende criminaliteit in Arnhem.....	8
2.2 Aanpak drugshandel	8
2.3 Aanpak witwassen	10
2.4 Aanpak mensenhandel	11
2.5 Aanpak zorgfraude.....	11
Hoofdstuk 3 – Bouwen aan een sterkere positie	13
3.1 Basis op orde	13
3.2 Een sterkere organisatie	13
3.3 Veiligheid als beleidsaspect.....	14
3.4 Bouwen aan een goede informatiepositie	14
3.4.1 Het informatieknooppunt	15
Hoofdstuk 4 - Van informatie naar interventieteam	16
4.1 Doorontwikkeling interventieteam.....	16

Inleiding

Ondermijnende criminaliteit is een steeds groter wordend probleem in onze samenleving, met grote negatieve gevolgen voor onze inwoners, de ondernemers en voor onze wijken.

Ook landelijk wordt de urgentie gezien. Daarom heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om de lokale aanpak te versterken.

Want juist lokaal ligt een belangrijke rol voor het openbaar bestuur om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. Inderdaad vormt voor de gemeente Arnhem de ondermijnende criminaliteit een ernstige bedreiging. Daarom zetten wij onze schouders onder een gestructureerde en langdurige aanpak.

Hoewel de eerste stappen in de aanpak zijn gezet, maakt het rapport van de Rekenkamer¹ zichtbaar dat in gemeente Arnhem nog veel werk verzet moet worden:

De adviezen van de Rekenkamer zijn door de burgemeester, het college en de gemeenteraad ter harte genomen. In Arnhem geven wij de aankomende jaren een flinke impuls aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dat is noodzakelijk om een stevig fundament te leggen waar Arnhem de komende jaren op bouwen kan.

In dit meerjarenplan beschrijven wij dat. We schetsen de ontwikkelingen: een adequate inzet van de wet- en regelgeving, een optimale informatiepositie en de effectieve uitvoering van de hoofdactiviteiten.

Doel is de gemeente Arnhem onaantrekkelijk te maken voor criminelen, opdat onze bewoners veilig in onze gemeente kunnen leven, leren en werken. Tegelijkertijd zorgen wij ervoor dat de hele gemeentelijke organisatie de risico's van ondermijnende criminaliteit onderkent, zodat ook wij zelf met ons brede palet aan dienstverlening criminelen niet abusievelijk faciliteren.

Rekenkamer Arnhem:

De gemeente Arnhem heeft als het gaat om de bestrijding van ondermijnende criminaliteit een gebrek aan ambitie, een gebrek aan heldere doelen, een gebrek aan prioritering, een gebrek aan middelen en een gebrek aan formatie.

¹ Rekenkamer (2021), De t van de stimulerende achterstand.

Hoofdstuk 1

De aanpak van ondermijnende criminaliteit

1.1 Wat is ondermijnende criminaliteit?

Ondermijnende criminaliteit maakt als veelkoppig monster misbruik van de legale structuren en verstrengelt daarmee de onderwereld met de bovenwereld. Ondermijnende criminaliteit versterkt allereerst de aanwezigheid van andere vormen van criminaliteit, zoals geweld, witwassen en mensenhandel. Sociaal maatschappelijk oefent ondermijnende criminaliteit daarnaast aantrekkingskracht uit op kwetsbare mensen en groepen die anders niet of minder snel in een crimineel milieu terecht zouden komen, maar verleid worden door fout geld, status en spanning. Economisch leidt ondermijnende criminaliteit tot oneerlijke concurrentie, verstoring en belasting van vastgoedtransacties en andere op zichzelf legale economische processen. En op institutioneel niveau belast ondermijnende criminaliteit de werking van de democratische rechtsstaat en wordt overheidsbeleid gecorrumpeerd.

Ondermijning is niet altijd rechtstreeks zichtbaar. De gevolgen voor onze samenleving wel degelijk: oneerlijke concurrentie door het witwassen van geld, geweldsincidenten als gevolg van drugshandel en verwaarlozing en verloedering van panden zijn zichtbare gevolgen.

1.2 Ondermijnende criminaliteit in Arnhem

Ondermijnende criminaliteit is een groot en urgent probleem in Arnhem. Wekelijks rolt de politie hennepkwekerijen op in Arnhemse woningen en lokalen. Regelmatig zijn de afgelopen jaren in Arnhem geloosde jerrycans, vaten en plastic tanks gevuld met giftig drugsafval aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van drugslabs en een groot gevaar zijn voor ons milieu. Daarnaast zijn inmiddels talloze voorbeelden van geweldsincidenten en woningen die gebruikt

worden als onvergunde seksinrichtingen waar mensenhandel op de loer ligt. Achter de deuren en etalages gaat veel meer schuil dan wij van buitenaf zien.

De afgelopen jaren zijn diverse locaties gesloten vanwege de criminele activiteiten die hier plaatsvonden en zijn (horeca-) vergunningen geweigerd of ingetrokken vanwege de connectie met criminele activiteiten.

Ook misbruik van vastgoed, witwassen van crimineel verkregen geld en fraude met zorggelden zijn voorbeelden van ondermijnende criminaliteit die we in onze stad regelmatig aantreffen. Dit heeft effect op de Arnhemse binnenstad, maar heeft zeker ook een negatieve invloed op onze wijken.

De Rekenkamer concludeert onmiskenbaar helder over het Arnhemse probleem: Arnhem doet niet onder voor de G4-steden qua ondermijningsproblematiek. Ook het aantal criminele families (met een connectie naar georganiseerde criminaliteit) is vergelijkbaar met de G4-gemeenten. Tot slot blijkt ook bij de City Deal² begin 2021 dat Arnhem landelijk hoog scoort boven het Nederlandse gemiddelde, zo toont de benchmark van gemeenten die kijkt naar de risico-indicatoren voor het misbruik van vastgoed.

“ Preventie zonder
repressie is tandoos,
repressie zonder
preventie is eindeloos.

² Gemeente Arnhem is sinds 2020 aangesloten bij Zicht op Ondermijning, datagedreven werken.

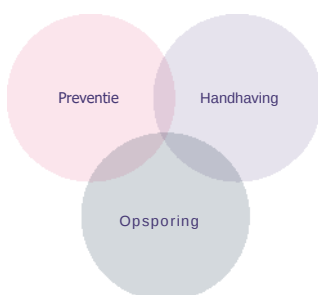
Een Arnhemse casus

De gemeente krijgt een aanvraag voor een horeca-vergunning. Het is de familie die het startkapitaal van de onderneming financiert. Uit het zogenoemde Bibob-onderzoek naar de handel en wandel van de financier, blijkt echter dat de familie recent veroordeeld is voor het witwassen van geld en voor deelname aan een criminele organisatie. Er bestaat zodoende een groot gevaar dat deze gevraagde vergunning voor criminele doeleinden gebruikt gaat worden. Dankzij het onderzoek kan Arnhem de vergunning weigeren en zo voorkomen dat crimineel geld geïnvesteerd wordt in Arnhemse horeca.

1.3 Rolverdeling in de aanpak

De aanpak van ondermijnende criminaliteit werkt het beste als preventie, handhaving en opsporing samen optrekken en de cruciale rol ligt voor de lokale invulling bij de lokale gezagsdriehoek. In de driehoeksoverleggen van de burgemeester, politie en het Openbaar Ministerie wordt de handhavingsstrategie bepaald, waarbij de strafrechtelijke- en de bestuursrechtelijke aanpak elkaar versterken.

Die nauwe samenwerking maakt deze aanpak effectief; de burgemeester coördineert die en moedigt die aan.

Naast vergunningen weigeren, panden sluiten en andere repressieve maatregelen inzetten, heeft de gemeente een zware preventietaak, om te voorkomen dat ondermijnende criminaliteit gefaciliteerd wordt.

Samen met het OM, de politie en andere partners heeft de gemeente immers de cruciale opdracht om de norm te stellen, met als centraal motto dat misdaad niet mag lonen. Als wij de pakkans weten te verhogen, ondersteunen wij de opvoeders met hun boodschap voor onze jongeren: blijf weg van criminele activiteiten.

Als overheid voelen wij ons verantwoordelijk voor de integriteit van de samenleving. We investeren in jongeren, ondernemers en in de Arnhemse wijken opdat een nieuwe aanwas aan ondermijnende criminelen uitblijft, eerlijke ondernemers eerlijk kunnen concurreren en criminelen in onze wijken geen voet aan de grond krijgen.

Preventief werkt ook de belangrijke methode van de gemeente om barrières op te werpen tegen criminelen door bij uiteenlopende onderdelen van de organisatie te regelen dat criminelen geen gebruik kunnen maken van de overheidsdiensten. Faciliteiten voor wonen, werken of uitgaan zijn in Arnhem beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben of goed kunnen gebruiken voor hun bijdrage aan de stad – het is de kunst de gemeentelijke dienstverlening ontoegankelijk te maken voor criminelen.

Het is dus zaak als gemeentelijke organisatie zelf ook bestand te zijn tegen ondermijnende criminaliteit.

Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) faciliteert de regionale en lokale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit, met een integrale informatievoorziening op basis van een -convenant voor een RIEC-samenwerkingsverband van landelijke, provinciale en gemeentelijke (veiligheids)partners³. Het RIEC beoogt een weerbare overheid door de partners te ondersteunen bij hun aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

De gemeente Arnhem is actief in het RIEC-samenwerkingsverband, waarin per casus integraal een plan van aanpak wordt opgesteld en gezamenlijk interventies worden uitgevoerd.

³ Het RIEC- samenwerkingsverband bestaat uit Gemeenten, Provincies, OM, Politie, Belastingdienst, Douane, FIOD, Inspectie SZW, Kmar, IND, UWV, en NVWA.

Drugscriminaliteit is één van de grootste bedreigingen in gemeente Arnhem.

Hoofdstuk 2

Geprioriteerde fenomenen in Arnhem

2.1 Ondermijnende criminaliteit in Arnhem

Ondermijnende criminaliteit is een nationaal en een internationaal probleem, een bedreiging voor elke samenleving. Ook al is dit veelkoppig monster wellicht niet in elke stad even groot, voor Arnhem is de Rekenkamer helder en duidelijk: Arnhem doet niet onder voor de G4-steden! De realiteit is dat Arnhem hoog scoort op de verkeerde lijstjes⁴. De gemeente Arnhem is wel bezig aan een inhaalslag, maar moet prioriteren om effectief te zijn. Voor de aankomende jaren leggen wij de prioriteit bij vier fenomenen:

- > **Drugshandel**
- > **Witwassen**
- > **Mensenhandel**
- > **Zorgfraude**

Op deze vier fenomenen valt de keuze, omdat zij grootschalig in Arnhem aanwezig zijn of omdat de basis voor de bestrijding onvoldoende stevig blijkt, waardoor de stad grote risico's loopt. De genoemde prioriteiten liggen niet a priori deze komende vier jaren vast, de kans bestaat immers wel degelijk dat de gemeente Arnhem tussentijds geconfronteerd wordt met nieuwe criminele problemen die voorrang dienen te krijgen. Door de lokale driehoek wordt beoordeeld of de prioriteiten moeten worden bijgesteld.

**Gemeente Arnhem
kijkt het beest in de bek
en zet zich schrap voor de
aanval**

2.2 Aanpak drugshandel

Drugscriminaliteit heeft een groot effect op onze samenleving. Arnhem wordt vooral gezien als hennepstad. In 2019 en in 2020 is door de Politie 64 keer geconstateerd dat er in een lokaal of woning hennep werd gekweekt. Naar verwachting is dit slechts het topje van de ijsberg.

Arnhem lijkt geen ideale plaats om grootschalig synthetische drugs te produceren, omdat de stad wel veel stadswijken heeft, maar niet zoveel buitengebieden. Toch is in april 2021 wel degelijk een groot crystal meth-laboratorium opgerold, in een loods in Meinerswijk.

**'Breaking Bad' in Arnhem:
inval in drugslab levert
politie miljoenenvangst aan
crystal meth op**

⁴ Dadermonitor 2015-2019 van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, Criminele gebouwen WODC 2021, Zicht op ondermijning: Hennepstad van het Oosten.

In de gemeente Arnhem vindt zowel de productie als de handel in drugs plaats; burgers ondervinden de overlast op straat en vanuit de panden. Kenmerkend is voor de situatie dat niet alleen familie of vrienden vanuit hun criminele milieu instromen, maar ook burgers uit normale kringen, verleid door het beeld dat snel en gemakkelijk geld te verdienen is – pas later merken zij dat de drugswereld veel harder is dan wordt voorgespiegeld.

Om preventief de aanwas van jonge criminelen te voorkomen, is Arnhem intussen gestart met een groot project BOTOC, om jongeren op school, op straat en thuis te omringen met opvoeders die hen weghouden bij criminelen en in een pedagogische wijk helpen opgroeien naar een veilig, eerlijk en productief leven.

De drugsaanpak richt zich intussen op de illegale en gevaarlijke locaties voor productie en handel. Wij brengen risicolocaties in beeld en controleren die zo vroeg mogelijk met optimaal gebruik van de gezamenlijke bevoegdheden met een zogenoemd Arnheems interventieteam, organiseren wijkgerichte acties en zien zicht te krijgen op de hoofdrolspelers in de Arnhemse drugswereld.

Ook harddrugs krijgt de komende jaren meer aandacht, zowel de handel als de productie. Dat deze locaties nog niet worden waargenomen, wil niet zeggen dat ze er niet zijn. Met de Arnhemse (veiligheids)partners gaan wij inzicht vergaren in de aard en omvang.

Breed Offensief Tegen Ondermijnende Criminaliteit (BOTOC)

Met een brede, integrale aanpak voorkomt Arnhem dat een nieuwe generatie jongeren afglijdt naar een crimineel netwerk, zo is de inzet. Het hele netwerk rond jongeren thuis, op straat, in de wijk en op school richten wij met straatcoaches, jongerenwerkers en andere opvoeders zo in dat de jongeren succesvol opgroeien in de Arnhemse wijken, met een geschikte opleiding en in het vooruitzicht een eerlijke baan, op weg naar een veilige en productieve toekomst. Intussen gaan wij de huidige generatie criminelen weghouden uit de wijk door voor hen barrières op te werpen.

Hoofdactiviteiten:

- ✓ Uitvoering BOTOC
- ✓ Inzetten bevoegdheden burgemeester
- ✓ Invoeren structurele hercontroles naar aanleiding van bestuurlijke maatregelen
- ✓ Analyse op druggerelateerde fenomenen
- ✓ Tegengaan van productie en handel van harddrugs
- ✓ Wijkgerichte acties (preventief en repressief) organiseren

Wat je in eerste instantie ziet...

Wat erachter schuilt...

2.3 Aanpak witwassen

Witwassen legaliseert criminele gelden, vaak door gebruik te maken van dekmantels en ondergronds bankieren. Hiervoor worden horecagelegenheden, autogarages, detailhandel en andere branches gebruikt, met locaties waar we weinig klanten zien en die kennelijk toch genoeg inkomsten hebben om de vaste lasten te betalen. We zien dan vaak een hoge concentratie van dezelfde soort bedrijven bij elkaar. Eerlijke ondernemers kunnen hier niet concurrerend bestaan.

Witwassen bestrijdt Arnhem met een effectieve gebiedsgerichte of fenomeengerichte aanpak. Het Arnhemse Interventieteam tegen Ondernijning bestaat nu twee jaar en maakt furore met integrale controles van bedrijventerreinen en uitgaansgebieden. De geconcentreerde integrale controles worden uitgevoerd met de politie, handhavingsdiensten, belastingdiensten, inspecties en toezichthouders, in wisselende teams al naar gelang de verschillende bevoegdheden die per gebied voor de controles nodig zijn.

[Eerste actie Interventieteam Arnhem op 't Broek](#)

[Arnhem sluit horecazaken Malburgen na inval en aanhoudingen](#)

Het doel van het interventieteam is om zoveel mogelijk informatie van de straat te halen om van daaruit passend te interveniëren. De informatievergaring wordt de komende jaren verder geprofessionaliseerd. Door een betere informatiepositie en doelmatige controles wordt steeds beter inzicht verkregen in hoe het geld in Arnhem witgewassen wordt. De gemeente raakt samen met de partners steeds beter in staat om geldstromen te volgen en kan de aanpak steeds scherper richten op witwassen en ondergronds bankieren, met dank aan de bredere inzet van de Wet Bibob, die onderzoek naar financiers mogelijk maakt.

Hoofdactiviteiten:

- ✓ Doorontwikkelen interventieteam
- ✓ Analyse risicobranches en risicogebieden
- ✓ Follow the money
- ✓ Structureel integrale controles uitvoeren (minstens zes per jaar)
- ✓ Bredere inzet van de Wet Bibob
- ✓ Verhogen aandacht in wijken of specifieke gebieden in de vorm van integrale samenwerking (zoals bijvoorbeeld de aanpak Schoon, Heel en Veilig Steenstraat e.o.)
- ✓ Vergroten netwerk samenwerkingspartners

De koningin van de Korenmarkt ontroond

2.4 Aanpak mensenhandel

Mensenhandel betreft de uitbuiting van afhankelijke mensen, die met geweld of door chantage worden gedwongen tot werken, huisvesten of andere activiteiten. Dit zijn ernstige strafbare feiten waarbij in veel gevallen ook sprake is van een vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Daarom is mensenhandel een vorm van ondermijnende criminaliteit.

Vier vormen van uitbuiting worden onderscheiden:

1. Seksuele uitbuiting: gedwongen verlenen van seksuele diensten;
2. Arbeidsuitbuiting: gedwongen arbeid of dienstverlening buiten de seksindustrie;
3. Criminele uitbuiting: onder dwang strafbare activiteiten uitvoeren;
4. Gedwongen orgaanverwijdering: onder dwang een orgaan afstaan.

De gemeente Arnhem richt zich op de eerste drie vormen. Onlangs heeft de Nationaal Rapporteur Mensenhandel in de gemeenteraad⁵ een landelijk beeld gegeven over de aard en omvang van mensenhandel. Arnhem is één van de steden waar dit probleem zeer nadrukkelijk aan de orde is.

Om de strijd tegen mensenhandel een noodzakelijke impuls te geven, heeft de gemeenteraad hier een structureel budget voor toegekend. Deze middelen worden ingezet voor meer deskundigheid, specialisatie en capaciteit. Wij beogen hierdoor de aanpak en de samenwerking met onder andere de politie, OM, ISZW, Moviera te intensiveren. Doel is signalen eerder op te vangen en al doende uitbuiting zoveel mogelijk voor te zijn. De aanpak gaan wij nader ontvouwen in het vierjarig Beleidsplan Mensenhandel Arnhem (2022-2026).

2.5 Aanpak zorgfraude

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Gemeenten gaan daartoe contracten aan met zorgaanbieders. Zorgfraude is daar waar criminelen zorgbudgetten die bestemd zijn voor patiënten doelbewust in eigen zak steken.

Arnhemse opsporingscapaciteit voor zorgfraude ruim verdubbeld

De laatste jaren komen steeds meer verontrustende signalen over malafide zorgaanbieders. In 2020 zijn confronterende rapporten⁶ verschenen over het gemak waarmee dit gebeurt. Ook in Arnhem komen steeds meer signalen dat rond zorgbureaus fraude wordt gepleegd. Bovendien zijn er signalen dat malafide zorgaanbieders hun illegaal verkregen inkomsten investeren in andere criminele praktijken, onder meer in de horeca.

⁵ Raadsvergadering 7 april 2021 Dadermonitor 2015-2019 van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen.

⁶ IKZ rapport (2020), Verwevenheid zorg & criminaliteit en VNG Naleving (2020), Een wereld te winnen, over zorgfraude.

Daarom heeft de gemeente Arnhem flink geïnvesteerd om diefstal en misbruik van zorgbudgetten voor te zijn. Zo verwachten wij veel van het geprofessionaliseerde proces om zorgpartijen te contracteren en hebben wij een systeem van controle en sanctioneren ingeregeld. Dit heeft intussen geresulteerd in tien rechtmatigheidsonderzoeken, ruim een miljoen aan invorderingen en een flinke reductie aan gecontracteerde zorgaanbieders.

Wij gaan mooie verbeteringen bereiken bij de samenwerking tussen het sociaal domein en de veiligheidspartners, als wij erin slagen met onze gezamenlijke informatie de contractvoorwaarden te toetsen. En tegelijkertijd is het noodzakelijk om de barrières te verhogen aan de voorkant, zodat we diefstal van zorggelden voor kunnen zijn en daardoor een einde kunnen maken aan het misbruik van kwetsbare Arnhemmers, afhankelijk van zorg. De komende jaren streven wij als gemeente daarom een betere informatiepositie na aangaande malafide zorgaanbieders.

Criminele zorgcowboys rukken op in Arnhem en regio

Hoofdactiviteiten:

- ✓ Opsporen en vervolgen van malafide zorgbedrijven
- ✓ Informatiedeling veiligheidspartners en sociaal domein
- ✓ Structurele risicoanalyse jaarstukken
- ✓ Uitbreiden barrièremodel
- ✓ Opvolging van signalen rechtmatigheid en kwaliteit van zorg
- ✓ Integrale controle(s) op zorgaanbieders

Hoofdstuk 3

Bouwen aan een sterkere positie

3.1 Basis op orde

Het vestigingsklimaat in Arnhem dient specifiek voor criminelen zo beroerd te zijn en de pakkans zo hoog, dat zij onze stad gaan vermijden. Het is de kunst om de middelen en faciliteiten aan te wenden voor wie daar recht op hebben. Vandaar dat het essentieel is om in eigen huis beleid en regelgeving optimaal te organiseren en uit te voeren.

Om barrières te bouwen tegen ondermijnende criminaliteit is de Wet Bibob een belangrijk wettelijke instrument.

Marcouch sluit voor het eerst panden met nog in te richten wietkwekerijen

Tegen zorgfraude helpt ook dat wij intussen de voorwaarden aangescherpt hebben voor WMO-aanbieders. En tegen drugscriminaliteit helpt dat onlangs de beleidsregels 13B Opiumwet zijn gewijzigd, zodat we ook bij voorbereidende handelingen tot productie van drugs op kunnen treden. Ook de Algemene Plaatselijke Verordening werpt barrières op en houden we actueel.

Tenslotte zoeken we meer barrières tegen ondermijnende criminaliteit, met inachtneming van privacy en met transparantie omtrent doelen en methoden.

3.2 Een sterkere organisatie

De burgemeester draagt als regievoerder de ondermijnende criminaliteit op zijn schouders en werkt daartoe samen in steeds bredere kringen, met naast de partners uit de veiligheidsketen ook met de deelnemers uit sociaal-maatschappelijke netwerken. Dit gebeurt in toenemende mate ook binnen de gemeentelijke organisatie, van veiligheid tot onderwijs en van openbare orde tot integratie.

Het programma veiligheid werkt dus dankzij de teamkwaliteiten en dankzij coördinerende vaardigheden. De kwaliteit van de uitvoering blijkt een succesfactor bij de toepassing van de Arnhemse Bibob beleidsregels; uitgebreid in 2020 en intussen geborgd door onderzoekscapaciteit, conform de aanbevelingen van de Rekenkamer. Bovendien werkt het programma veiligheid met de actuele *state of the art* bij de toepassing van *intelligence* om ondermijnende criminaliteit te bestrijden of weg te houden uit Arnhem.

3.3 Veiligheid als beleidsaspect

Veiligheid en de aanpak van ondermijnende criminaliteit kan niet enkel van het programma veiligheid zijn, bij uiteenlopende beleidsonderwerpen telt veiligheid als aspect. We bieden jeugd perspectief en we pakken armoede aan in de stad om te voorkomen dat onze kwetsbare inwoners vatbaar worden voor ondermijnende criminaliteit. De hele gemeentelijke organisatie zorgt ervoor dat bewoners, bezoekers en ondernemers zich veilig weten in de stad, in het vertrouwen dat ondermijnende criminaliteit vanuit alle kanten georganiseerd wordt aangepakt. De gemeente organiseert dit met zogenoemde aandachtfunctionarissen die het misbruik van overheidsdiensten door criminelen kunnen onderkennen, barrières introduceren op de relevantie plaatsen in de organisatie en voor het programma veiligheid de signalen systematisch duiden. Samen werken we zowel preventief als repressief tegen ondermijnende criminaliteit. Zodoende raakt de organisatie bestand tegen dienstverlening aan ondermijnende criminaliteit.

3.4 Bouwen aan goede informatiepositie

Met het Arnhemse interventieteam heeft de gemeente een gouden methode in handen tegen ondermijnende criminaliteit. Het toezicht en de controles op bedrijventerreinen, uitgaanscentra en andere gebieden wordt geïntensiveerd waarbij er regelmatig grote integrale controles zullen plaatsvinden.

Dit met inzet van alle benodigde bevoegdheden van zowel de veiligheidsketen, als van de relevante inspecties en ook de toezichthouders doen mee, evenals handhavers en betrokken belastingdiensten. Voor zover bekend is dit interventieteam landelijk uniek, vanwege deze interdisciplinaire benadering, de hoge frequentie waarin het team acteert en de wijze waarop het team zodoende goed op elkaar is ingespeeld, ondanks de wisselende samenstelling.

De komende jaren verhogen wij de kwaliteit van het interventieteam door de voorbereidingen verder te verbeteren, dankzij de data van de partners, maar ook dankzij meldingen van omwonenden en andere opmerkelijke getuigen. De meldingsbereidheid willen wij verhogen door de acties van de interventieteams optimaal zichtbaar te maken, niet alleen via de pers, maar ook met bewonersbrieven die vertellen wat gaande was en hoe signalen te herkennen zijn.

3.4.1 Het informatieknooppunt

Het blijkt te lonen tegen ondermijnende criminaliteit om informatie aan elkaar te verbinden zodat ondermijnende criminaliteit zichtbaar wordt in patronen en kwetsbare plekken van Arnhem in beeld komen. Daarom wordt bij het programma veiligheid een informatieknooppunt opgericht binnen de mogelijkheden van de privacywetgeving. Het knooppunt gaat sterk bijdragen aan de doorontwikkeling van de gebiedsgerichte controles van het Arnhemse integrale interventieteam.

Door dit knooppunt zal de gemeente Arnhem meer zicht krijgen op de ondermijnende criminaliteit in onze stad, die van nature ondergronds en verborgen is, zich afspeelt achter dichte deuren, maar ondertussen de bovenwereld naar beneden trekt en corrumpeert.

Bij het informatieknooppunt gaan een analist en een informatiemedewerker de informatie verwerken en vertalen, zodat de operationeel regisseur op basis van deze input samen met partners acties en interventies op kan zetten.

Hoofdstuk 4

Van informatie naar interventieteam

4.1 Doorontwikkeling interventieteam

Cruciaal bij een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit is niet alleen het investeren in een goede informatiepositie, maar vooral zorgen dat de informatie benut wordt voor de handhaving en de normstelling. Dat is wat het interventieteam doet.

Het informatieknooppunt start januari 2022, zodat het interventieteam zich kan richten op haar kerntaak: interveniëren. Op deze wijze wordt meer slagkracht op straat georganiseerd met zowel de interne als de externe partners.

De ongerijmdheden die het knooppunt ziet, richten de blik van de functionarissen op straat. De zogenoemde uitvraag van het knooppunt, dat de acties op straat coördineert, scherpt bovendien de kwaliteit aan van de observaties. De bevindingen gaat het vernieuwde interventieteam vervolgens geverifieerd aan het informatieknooppunt toevoegen en gaat vervolgens zo nodig nadere controles uitvoeren. Door veel op straat present te zijn en door overtreders van de wet- en regelgeving voortdurend zichtbaar aan te spreken, toont de gemeente Arnhem welk gedrag niet getolereerd wordt. Zo voorkomen we dat lichte overtreders de grenzen steeds verder kunnen verleggen,

waardoor men uiteindelijk ongecorrigeerd weg glijdt in de fuik van de zware criminaliteit. Naast deze preventieve werking en signalerende functie krijgt dit team ook de taak om bij misstanden repressief op te treden.

De ambitie is dat het interventieteam wekelijks op pad gaat in gebruik maakt van verschillende samenstellingen. De samenstelling is afhankelijk van welke partners nodig zijn voor de controle. Zo kunnen vaker integrale controles uitgevoerd worden en kan ondermijnende criminaliteit aangepakt worden. Voorbeelden hierbij zijn het uitvoeren van integrale horeca-controles, controles op branches als massagesalons, controles op bedrijventerreinen enzovoort. Hierbij wordt gecontroleerd op overtredingen van de vergunningen, illegale praktijken of misstanden waarbij kwetsbare personen misbruikt worden.

De boa's en toezichhouders van de openbare ruimte hebben een vaste basisrol in het interventieteam. Als handhavers kennen zij de stad, de wijk, hun bewoners en de ondernemers. Tevens spreken zij bewoners en ondernemers aan die grensoverschrijdend gedrag vertonen en waar nodig zullen zij dit aanpakken. Op deze manier voorkomen wij dat een klimaat ontstaat van normvervaging die gaat leiden tot grensoverschrijdend gedrag of tot ondermijnende criminaliteit. Deze handhavers staan in direct contact met het informatieknooppunt, kennen de geldende wet- en regelgeving en onderkennen de signalen van ondermijnende criminaliteit.

Alleen samen kunnen we voldoende licht creëren om de vijand uit de onzichtbaarheid te halen. Niet alleen de gemeente, maar wij allen in ketens en netwerken. En niet alleen vandaag, maar elke dag: zodat eerlijkheid de winnaar is, en misdaad de eeuwige verliezer..